

Cuntatos e istruturas sanitarieMedico de famìlia o Guardia Mèdica: Pro sìntomos locales aia estèndidu, infetziones o òbligu de meighinas sintomàticas.

Guàrdia Mèdica Turìstica o ASL locale (es. ASL Lanusè / Ogiastra pro sa zona de Irbonu): Pro assistèntzia mèdica lestra subra de su territòriu.

Prontu Sucursu (118): In casu de dificultades respiratòrias, gonfiore a sa cara/gula o reatziones sistèmicas difùndidas

Bobbois, Iscrapones, Arangiolos, Erichinas, Pisches, Bròmbolos

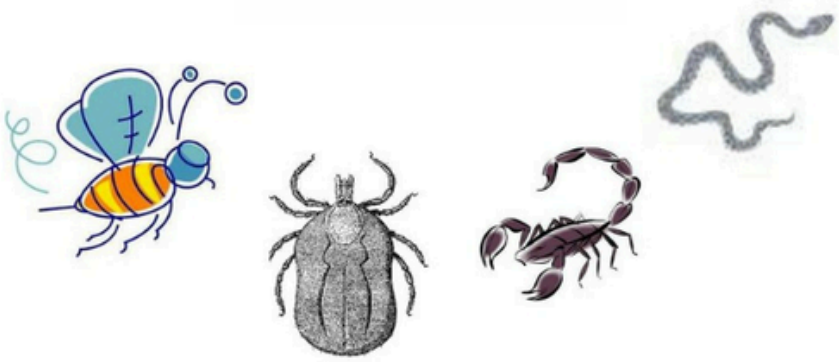
Manuale

de is arriscos pro s'istade

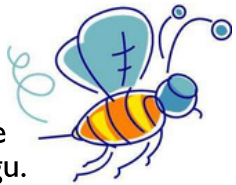

ASL Ogliastra

SU SARDU IN CORSIA

is abes, is gespes e is abiolos

Cando punghent, is abes lassant s'agu cun sa gràndula velenìfera pitzigada in sa pedde. S'agu tocat a nde dda bogare a sa lestra, faghende a mancu de dd'ispèmere, impreende una lama o is ungras tirandodda dae sa parte contrària de comente est intrada. Bespes e abiolos, imbetzes, non lassant agu.
Ite tocat a fàghere: pònnere unu pagu de astra in s'ispitzuladura pro alleviare su dolore. Si si presentant àteros sìntomos (isbisurimentu, sudore meda, iscimìngiu e dificultades a respirare) est pretzisu a andare dae su mèdicu o a su Prontu sucursu.
Tocat a donare cura a is reatziones allèrgicas cutàneas e a is sìntomos prus graves comente sa crisi anafilàtica! Chie ischit de èssere allèrgicu depet acafare semper meighinas antiistamìnicas e cortisònicos pro is reatziones cutàneas, e adrenalina bronta a s'usu pro is reatziones allèrgicas graves.

is arangiolos

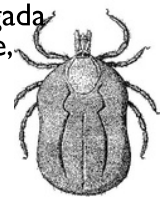
Pro su prus sa suladura de is arangiolos non faghet nudda, petzi s'ntomos lèbios, comente a rubiolamentu, unfrore e irritatzione, sìmiles a is ispitzuladuras de babbois. Prus raramente podet causare dolore meda, reatziones allèrgicas, efetos tòssicos o istròpios cutàneos prus graves. In generale sa suladura passat in pagu tempus sena curas particulares; pro alleviare su fasciugu podent èssere ùtiles astra, pasu e poderare sa parte ingòddida artziada. Si si presentant reatziones importantes est pretzisu andare dae su dotore.

su tzìntzalu e sa coarbedda

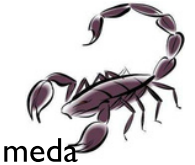
Sunt babbois prusaprestu difùndidos nelleareechenoi frecuentamus a su sòlitu. Perprevenireleloro punture, est ùtile impreare repellentiadeguati. Importante: evitare de lasciarepartidelcorpo iscobertas e non si bestire cun abitidicolorescuro. No impreeis cremas o profumiche,paret,conten- gano de sos beros e pròpios atrativos. Ite fàghere a pustis de una puntura:applicareghiaccioo pomata antiistamìnica subra de sa zonacolpita. Curiosidade: sas tzìntzulas noturnas nche vedonoattraverso sas radiatziones infrarujas chi su corpus nostru emitet, "intendent" sa CO_2 de sa respiratzione nostra e s'àtzidu lattico, bundante in su suore nostru. Aco' ca unas cantas tzìntzulas punghent preferibil- mente sos cambutzos nostros: su suore de sos pees est un'amisturu de ammonìaca, àtzidu lattico e àtzidu propionico!!!

s'erichina

Si una cardanca si pìtzigat a sa pedde, est a nde dd'iscravare donende cura. Tocat a compidare pro 30 - 40 dies su logu acantu s'est pitzigada e si essit una pintulinadura ruja a aneddu chi tirat a s'allargare, est mègius a andare dae su mèigu.
Evitare de impreare antibiòticos e meighinas improvisadas chi podent cuare e rèndere difìtzile sa diàgnosi.
S'erichina est a no dda iscàrfere, a no dda brusiare, a no ddi betare ògiu, vaselina, benzina o àteras cosas e nimancu a nde dd'iscravare a fortza, ca diant pòdere abarrare is denteddas pitzigadas a sa pedde e provocare inframatziones e cumplicatziones sanitàrias.

is iscrapones nostranos

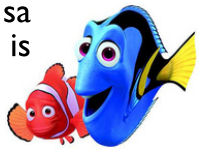
Is iscrapones nostranos càusant ispitzulafuras fasciugosas meda chi andant gestidas cun s'agiudu de su mèigu de famìlia.
Pro su prus nn sunt perigulosos comente is chi s'agatant in is paisos tropicales. Pònnere sugellos fritos in pitzu de s'ispitzuladura e pigare antidolorìficos. ISi esseret a si manifestare allergias, est a andare dae su dotore o a su prontu sucursu.

is bròmbolos

In casu de cuntatu, ca su bròmbolu iscapat piticos firiolos chi càusat piticas abrugiaduras in sa pedde, si cunsìgiat de abarrare in abba salida su prus possìbile, chirchende de ndi tirare cun su pramu de sa manu o cun un'ogetu fine e tèteru (tipu ischeda bàncomat) is firiolos. Ite non tocat a fàghere: isciacquare cun abba durche, luthare o betare ammonìaca, iscràrfere o isfrgotzare cun arena sa parte corpida.

is pisches velenosos

Atentzione a sa tossina de caligunu pische cun is ispinas dorsales! Atzufare sa parte interessada in abba caente pro un'ora (sa tossina est termolàbile)! Disinfetare sa parte corfida e, si sunt presentes, tocat a nde tirare is ispinas dae sa pedda. Non tocat a pònnere astra, sustàntzias fritas o ammonìaca.